

A tanuló azonosító
matricája

FIGYELMESEN
RÁRAGASZTANI

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Iskolai esszé

MAG IK-1 D-S005

MAD.05.MAD.R.K1.16

12

Magyar nyelv és irodalom

Iskolai esszé

Üres oldal

MAG IK-1 D-S005

99

UTASÍTÁSOK

Figyelmesen kövesse az utasításokat.

Az ügyeletes tanár engedélye nélkül ne lapozzon és ne fogjon hozzá a feladatok megoldásához.

Az azonosító matricát ragassza a borítékban található összes vizsgaanyagra.

A vizsga 180 percig tart, megszakítás nélkül.

Két feladattípus közül választhat. Figyelmesen olvassa el mindkét feladatot és a mellékelt szöveget, majd válassza ki az ön számára legmegfelelőbb feladatot.

Az esszét feltétlenül írott betűkkel írja. A nagy, nyomtatott betűkkel írt, rendetlen vagy olvashatatlan dolgozatért nulla (0) pont jár.

Kizárólag fekete vagy kék tollal írhat.

Készíthet vázlatot is, legalább címszavakban, hogy a tisztázati lapon a szöveg minél rendezettebb legyen.

Sok sikert kívánunk!

A vizsgakönyvecskének 16 oldala van, ebből 4 oldal üres.

MAG IK-1 D-S005

99

Magyar nyelv és irodalom

Iskolai esszé

I. értekező esszé (irodalmi esszé)

Ady és Léda

Figyelmesen olvassa el az Ady-versekből vett alábbi idézeteket és a témáról írandó esszére vonatkozó támpontokat!

A támpontok sorrendje ne befolyásolja fogalmazását!

Esszéjének szerkezete kerek, egész legyen (bevezetés, főrész és befejezés).

Először a mellékelt piszkozati lapra írjon, majd pedig olvasható kézírással a tisztázati lapra másolja le!

A piszkozati lapon levő szövegbe még belejavíthat, de a tisztázati lapra átírt szövegbe már nem.

Ügyeljen arra, hogy az esszé megfeleljen a helyesírási és nyelvtani követelményeknek!

Az esszének **400 – 600** szót kell tartalmaznia.

Ady Endre:

A.

Útra kelünk. Megyünk az Őszbe,
Vijjogva, sírva, kergetőzve,
Két lankadt szárnyú héja-madár.
Héja-nász az avaron

B.

„Kik ezek?” S mi bús csöndben belépünk.
Halál-arcunk sötét fátyollal óvjuk
S hervadt, régi rózsza-koszoruinkat
A víg teremben némán szerte-szórjuk.
Lédával a bálban

C.

Kinek én úgy adtam az ölelést,
Hogy neki is öröme teljék benne,
Ki előttem kis kérdőjel vala
S csak a jöttömmel lett beteljesedve.
Elbocsátó, szép üzenet

MAG IK-1 D-S005

Magyar nyelv és irodalom

Iskolai esszé

Az alábbi kérdések az értekező esszé támpontjaiként is szolgálhatnak:

Milyen életrajzi vonatkozásai vannak a versnek?

Milyen képmutató társadalmi magatartás ellen lázad újszerű szerelmi lírájában?

Mi az oka, hogy a Lédához írt versekben bonyolult, ellentmondásos érzelem kap hangot?

Mi mindent várt Ady a Lédával való kapcsolattól, ami semmiképpen sem teljesülhetett?

A Léda-versek mely szimbólumai utalnak szerelmük beteljesülhetetlenségére, a fenyegető elmúlásra?

Miért igaztalan és kegyetlen az Elbocsátó, szép üzenet?

Hogyan tükrözi a versforma a diszharmonikus érzést?

MAG IK-1 D-S005

Magyar nyelv és irodalom

Iskolai esszé

II. nem művészi szöveg (gyakorlati szöveg)

A szerelem

Figyelmesen olvassa el az alábbi szövegeket (A, B, C, D, E, F, G, H, I) és az adott témáról írandó esszére vonatkozó támpontokat!

A támpontok sorrendje ne befolyásolja fogalmazását!

Írásának szerkezete kerek, egész legyen (bevezető rész, tárgyalás és befejezés).

Először a mellékelt piszkozati lapra írjon, majd pedig olvasható kézírással a tisztázati lapra másolja át!

A piszkozati lapon levő szövegbe még belejavíthat, de a tisztázati lapra átírt szövegbe már nem.

Ügyeljen arra, hogy írása megfeleljen a helyesírási és nyelvtani követelményeknek!

Az esszének **400 – 600** szót kell tartalmaznia.

A.

Minek nevezzelek,
Ha a merengés alkonyában
Szép szemeidnek esti-csillagát
Bámulva nézik szemeim,
Miként ha most látnák először...
E csillagot,
Amelynek minden sugara
A szerelemnek egy patakja,
Mely lelkem tengerébe foly –
Minek nevezzelek?

Petőfi Sándor: Minek nevezzelek?

B.

Az vagy nekem, mi testnek a kenyér
s tavaszi zápor fűszere a földnek;
lelkem miattad örök harcban él,
mint a fősvény, kit pénze gondja öl meg;

Shakespeare: LXXV. szonett

MAG IK-1 D-S005

Magyar nyelv és irodalom

Iskolai esszé

C.

Mikor láthatlak újra, nem tudom már,
ki biztos voltál, súlyos, mint a zsoltár,
s szép mint a fény és oly szép mint az árnyék,
s kihez vakon, némán is eltalálnék,
most bujdokolsz a tájban és szememre
belülről lebbensz, így vetít az elme;
valóság voltál, álom lettél újra,
kamaszkorom kútjába visszahullva

Radnóti Miklós: Levél a hitveshez

D.

Kit törvény véd, felebarátnak
még jó lehet;
törvényen kívül, mint az állat,
olyan légy, hogy szeresselek.
Mint lámpa, ha lecsavarom,
ne élj, mikor nem akarom;
ne szólj, ne sírj, e bonthatlan
börtönt ne lásd;
és én majd elvégzem magamban,
hogy zsarnokságom megbocsáds.

Szabó Lőrinc: Semmiért egészen

E.

A szerelem s barátság főképpen abban különböznek egymástól, hogy amaz az akadályok által
többször erősebbé válik, ez néha a legcsekélyebb anyagi érdek miatt elvész. Nincs nehézség,
melyet a szerelem le ne győzne, s alig van érdek oly apró, melyen a barátság hajótörést ne
sz szenvedhetne.

Eötvös J.: Aforizmák

F.

A szerelem a bölcsset is vakká teszi.

Közhiedés

G.

A szerelem mindent legyőz.

Közhiedés

H.

Szerelmet, köhögést, füstöt nem lehet eltitkolni.

Közhiedés

I.

Aki a keserűt nem kóstolta, nem tudja, mi az édes.

Közhiedés

MAG IK-1 D-S005

00

Magyar nyelv és irodalom

Iskolai esszé

Az alábbi kérdések a nem művészi szöveg (gyakorlati szöveg) támpontjaiként is szolgálhatnak:

Milyen fogalmak, szimbólumok használatosak a szerelem kifejezésére?

Mi jellemezte az ókori szerelmi életet?

Mi volt a jellemző a lovagi szerelemre?

Miféle szerelem az ún. *szabad szerelem*?

Miért és mikor erőforrás a szerelem?

Mi az igaz szerelem lényege?

Miért fontos a szerelemben (a szeretetből fakadóan) a hűség, a bizalom, a felelősségtudat, a lemondás, a megértés, az önfeláldozás, a közös akarat, a közös jövő, a közös teherviselés?

Mikor beszélünk *vak szerelemről*?

Mit nevezünk *plátói szerelemnek*?

Szerelem-e a nemi ösztönök kielégítése?

Érvelésében, véleménye kifejtésében a történelem, továbbá a magyar és a világirodalom lírai, epikai és drámai alkotásaiból vett példákra egyaránt hivatkozhat.

MAG IK-1 D-S005

00

Magyar nyelv és irodalom

Üres oldal

MAG IK-1 D-S005

99

Magyar nyelv és irodalom

Üres oldal

MAG IK-1 D-S005

99

Magyar nyelv és irodalom

Üres oldal

MAG IK-1 D-S005

99